

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 456/2011-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. decembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti M. Č., S., zastúpeného advokátkou Mgr. V. L., T., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb/30/1999, za účasti Okresného súdu Galanta, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. Č. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb/30/1999 porušené boli.

2. Okresnému súdu Galanta prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb/30/1999 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. M. Č. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Galanta povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Galanta je povinný uhradiť M. Č. trovy konania v sume 261,82 € (slovom dvestošesťdesiatjeden eur a osemdesiatdva centov) na účet jeho právnej zástupkyne Mgr. V. L., T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 456/2011 z 20. októbra 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. Č. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb/30/1999 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že napadnuté konanie začalo 21. januára 1999, keď žalobca podal proti žalovanému (sťažovateľ, pozn.) žalobu o zaplatenie pohľadávky v sume 233 436,78 Sk s príslušenstvom.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo napadnuté konanie právoplatne skončené.

Okrem toho, že sa sťažovateľ domáhal, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zároveň požadoval prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Napokon žiadal, aby mu bolo priznané aj finančné zadosťučinenie v sume 15 000 € a úhrada trov konania.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 963/2011 doručeným ústavnému súdu 23. septembra 2011, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Z obsahu spisu, ale aj z prehľadu jednotlivých procesných úkonov z časového hľadiska vyplýva, že súd priebežne vo veci konal až na konanie v období od 22. 1. 2001 do 22. 7. 2001, v ktorom období súd po pojednávaní nariadil znalecké dokazovanie po šiestich mesiacoch. Následne na to až dňa 18. 1. 2002 spis bol zaslaný znalcovi a znalecký posudok bol súdu predložený dňa 26. 2. 2002. Po doručení znaleckého posudku následne súd zaslal znalecký posudok účastníkom konania na vyjadrenie dňa 31. 10. 2002 t. zn. po uplynutí 8 mesiacov.

Je pravdou, že v danom prípade je konanie zdĺhavé, pretože napriek tomu, že vec napadla na tunajší súd v r. 1999, vec nie je právoplatne skončená. Zdĺhavosť konania vidím jednak v tom, že vo veci rozhodovali piati sudcovia, ktorí potrebujú určitý čas na preštudovanie veci. Okrem toho podľa zákonnej sudkyňi JUDr. M. H. sa jedná o skutkovo náročnú vec, kedy je potrebné znaleckým dokazovaním preukázať skutkový stav, pričom sám sťažovateľ trval na doplnení znaleckého dokazovania ako to vyplýva zo zápisnice na č. l. 404. Žalobca spochybnil dodatok č. 1 k znaleckému posudku, z ktorého dôvodu bolo potrebné sa s touto námietkou vysporiadať, predvolať znalcov a opätovne vykonať dodatok k znaleckému posudku z dôvodu, že súd nemá potrebné odborné znalosti k danej problematike.

Je pravdou, že sťažovateľ sa na tunajší súd obrátil dňa 29. 11. 2010 vo veci urgencie, ktorou požiadal o zrýchlenie v konaní v predmetnej veci. Dňa 8. 12. 2010 som sťažovateľovi odpovedala, kedy som uznala, že sa jedná o zdĺhavé konanie jednak z dôvodu, že rozhodnutie tunajšieho súdu bolo zrušené rozhodnutím Krajského súdu v Trnave dňa

27. 2. 2009 vo veci č. k. 21Cob 297/2008-393, ktoré bolo tunajšiemu súdu doručené dňa 6. 4. 2009, ako aj z dôvodu nariadených znaleckých dokazovaní.“

K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľ zaujal stanovisko podaním doručeným ústavnému súdu 24. novembra 2011, v ktorom okrem iného uviedol:

„Vo svojom vyjadrení zo dňa 23. 9. 2011 OS v Galante sám pripúšťa prietahy v konaní 4 Cb/30/1999, ktoré vidí v tom, že vo veci rozhodovali piati sudcovia a jedná sa o skutkovo náročnú vec, kedy je potrebné znaleckým dokazovaním preukázať skutkový stav, čím teda potvrdil naše konštatovanie, že prietahy v konaní nezavinil v žiadnom prípade sťažovateľ, ktorý ako žalovaný v konaní 4 Cb/30/1999 má jediný ujmu (zásah do nerušeného bývania, strata súkromia, rodinnej pohody) a tento stav pretrváva celých dvanásť rokov.

Súd navrhnuté dokazovanie zo strany sťažovateľa v roku 2005 nenariadil na znalecké dokazovanie, ale urobil tak až v roku 2009, kedy znalec potvrdil skutočnosti uvádzané sťažovateľom, v tomto konaní žalovaným, teda jasne dokazujú, že návrh žalobcu je neoprávnený.

Navyše všetky znalecké posudky potvrdili skutočnosti uvedené žalovaným a tak žalobca nepreukázal opodstatnenosť svojho návrhu, neuniesol dôkazné bremeno, a preto mal byť tento návrh v celom rozsahu zamietnutý ako nedôvodný, tak ako uvádzame vo vyjadrení zo dňa 19. 8. 2011, kde požadujeme, aby OS v Galante bez ďalších prietahov o veci rozhodol.

Toto konanie trvá 12 rokov a je teda nesporné, že dĺžka konania nezodpovedá skutkovej náročnosti veci, resp. je neprimeraná vzhľadom na skutkovú náročnosť sporu a preto žiadame, aby ústavný súd v celom rozsahu vyhovel našej sťažnosti.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 4 Cb/30/1999 ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania:

Navrhovateľ sa návrhom doručeným okresnému súdu 21. januára 1999 domáhal, aby sťažovateľ v procesnom postavení odporcu bol na základe platobného rozkazu zaviazaný zaplatiť mu sumu 233 436,78 Sk spolu s 2 % úrokom z omeškania ako rozdiel medzi poskytnutou zálohou a skutočnou cenou za realizáciu hrubej stavby rodinného domu na základe uzavretej zmluvy o dielo. Pokynom z 3. februára 1999 bola predmetná vec zapísaná do registra C a po zaplatení súdneho poplatku bola následne zapísaná do registra Cb. Po doručení žaloby sťažovateľovi na vyjadrenie (20. december 1999) boli vo veci nariadené pojednávania na 21. jún 2000, 13. september 2000 a 30. október 2000, ktoré sa neuskutočnili (prvé dve pre neprítomnosť sťažovateľa a tretie pre ospravedlnenú neúčast' navrhovateľa). Uskutočnilo sa až pojednávanie 22. januára 2001, ktoré bolo odročené z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania, pričom uznesenie o ustanovení znalca z odboru pozemné stavby, oceňovanie nehnuteľností a stavebných prác bolo vydané až 22. júla 2001. Znalecký posudok bol okresnému súdu predložený 26. februára 2002. Pojednávanie uskutočnené 12. mája 2003 bolo odročené z dôvodu nariadenia kontrolného znaleckého dokazovania. V období od 12. mája 2003 do 16. novembra 2004 boli vo veci ustanovení traja súdni znalci, ktorí bez vypracovania znaleckého posudku okresnému súdu vrátili súdny spis z dôvodu zaujatosti. Až súdna znalkyňa Ing. M. ustanovená uznesením zo 16. novembra 2004 predložila okresnému súdu znalecký posudok, a to 30. júna 2005. Pojednávanie uskutočnené 15. decembra 2005 bolo odročené z dôvodu nariadenia ďalšieho znaleckého dokazovania, ktoré po oznámení otázok na znalca účastníkmi konania bolo nariadené uznesením z 11. apríla 2006. Znalecký posudok bol okresnému súdu predložený 16. februára 2007 a po pojednávaní uskutočnenom 6. septembra 2007 bol 10. septembra 2007 vo veci vyhlásený meritórny rozsudok. Po podaní odvolania sťažovateľa proti tomuto rozsudku bol spis okresného súdu predložený Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní. Krajský súd bez rozhodnutia vrátil spis okresnému súdu ako predložený predčasne, keďže okresný súd nerozhodol o celom predmete sporu, lebo

podanie navrhovateľa, ktorým znížil svoj uplatnený nárok z 233 436 Sk na 60 919 Sk bolo nevyhnutné posúdiť ako čiastočné späťvzatie návrhu. Okresný súd 24. júna 2008 vydal vo veci doplniaci rozsudok a 19. augusta 2008 súdny spis opätovne predložil krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Krajský súd uznesením z 27. februára 2009 zrušil rozsudok okresného súdu z 10. septembra 2007 a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že je potrebné uskutočniť vo veci ďalšie znalecké dokazovanie.

Pojednávania nariadené na 20. máj 2009 a 17. jún 2009 sa neuskutočnili a boli odročené. Okresný súd uznesením zo 4. septembra 2009 nariadil doplnenie znaleckého posudku. Vypracovaný doplnok k znaleckému posudku bol okresnému súdu predložený 27. októbra 2010. Pojednávanie uskutočnené 9. februára 2011 bolo odročené z dôvodu vypočutia znalcov a pojednávanie uskutočnené 27. apríla 2011 bolo odročené na neurčito s tým, že bude vypracovaný ďalší doplnok k znaleckému posudku. Tento doplnok k znaleckému posudku bol okresnému súdu predložený 29. júla 2011. Dosiaľ ostatným úkonom bolo uznesenie okresného súdu z 8. augusta 2011, ktorým bolo priznané znalečné.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ v konaní v procesnom postavení žalovaného sa svojou sťažnosťou okrem iného domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľ zároveň namietal aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Ústavný súd pri rozhodovaní o s'ťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje,

predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a skutkovú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že spory o zaplatenie pohľadávok vyplývajúcich z obchodnoprávných vzťahov tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ich nemožno považovať za právne ani skutkovo zložité. Ústavný súd zo sťažnosti, z jej príloh a najmä predloženého súdneho spisu nezistil, že ide o právne zložitú vec. Aj keď možno v danej veci pripustiť určitú mieru skutkovej zložitosti, na ktorú vo vyjadrení k sťažnosti poukázala aj predsedníčka okresného súdu, a to najmä vzhľadom na nutnosť vykonania pomerne rozsiahleho dokazovania, ústavný súd konštatuje, že touto skutočnosťou nemožno ospravedlniť, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené ani po takmer trinástich rokoch od jeho začatia.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania. Ústavný súd nezistil žiadne podstatné skutočnosti, ktoré by v súvislosti s priet'ahmi v konaní bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľa.

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v označenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotného okresného súdu. Ústavný súd nepovažoval za potrebné osobitne vyhodnocovať priebeh postupu a jednotlivé procesné úkony vykonané okresným súdom v napadnutom konaní, pretože s poukázaním na svoju predchádzajúcu judikatúru (napr. IV. ÚS 121/2011, IV. ÚS 188/2011) konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska nie je akceptovateľné, aby napadnuté konanie nebolo ani

po takmer 13 rokoch od jeho začatia právoplatne skončené. V nadväznosti na uvedené ústavný súd navyše poukazuje aj na to, že postup okresného súdu v napadnutom konaní bol neefektívny, čo vyplýva predovšetkým z toho, že krajský súd uznesením sp. zn. 21 Cob/297/2008 z 27. februára 2009 zrušil v napadnutej časti rozsudok okresného súdu sp. zn. 4 Cb/30/1999 z 10. septembra 2007 v spojení s doplňujúcim rozsudkom sp. zn. 4 Cb/30/1999 z 24. júna 2008 vyhlásený 8 a pol roka od začatia konania a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, pričom v odôvodnení zrušujúceho uznesenia okrem iného uviedol:

„V predmetnej veci bolo nesporné, že medzi účastníkmi došlo k uzavretiu zmluvy o dielo, na základe ktorej mal žalobca vykonať pre žalovaného hrubú stavbu rodinného domu. Podľa obsahu spisového materiálu, vrátane odvolania žalovaného spornou v konaní bola výška fakturovanej ceny za vykonané dielo, pretože hodnota vykonaných prác a dodaného materiálu nezodpovedala podľa žalovaného fakturácii. Odvolací súd zistil zo znaleckých posudkov vypracovaných v rámci tohto konania pod číslom 5/2005 a číslom 28/2007, že projektová dokumentácia overená v stavebnom konaní nesúhlasí úplne s vykonanými stavebnými prácami. Z týchto znaleckých posudkov je tiež zrejmé, že detailné overenie kvantity zrealizovaných základových konštrukcií (základov) je možné vykonať iba hĺbkovými kopanými sondami, pričom ide všetko o skutočnosti namietané žalovaným.

V súlade s odvolateľom konštatoval odvolací súd nedostatky postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa spočívajúce v nevysporiadaní sa s obranou žalovaného založenou na namietaní kvantity a kvality vykonaných základov a tým aj nesprávnosti fakturácie zo strany žalobcu. Vzhľadom k tomu, že odvolateľom namietané skutočnosti neboli znaleckým dokazovaním zistené, je potrebné znalecké dokazovanie doplniť vo vyššie naznačenom smere. Súčasne je potrebné, aby sa súd prvého stupňa vypořiadal aj s námietkami žalovaného týkajúcimi sa prípadného započítania pohľadávok, ktoré vznikli žalovanému v dôsledku údajných škôd, ktoré mal spôsobiť žalobca pri vykonávaní diela. Prvostupňový súd sa týmito odvolateľom namietanými skutočnosťami vôbec nezaoberal, čo v konečnom dôsledku malo za následok predčasné rozhodnutie vo veci a právne posúdenie veci nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní.

Uvedené nedostatky navyše spôsobujú čiastočnú nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvého stupňa a tým aj odňatie možnosti účastníkovi kvalifikovane uplatňovať a brániť

svoje práva v konaní. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v jeho odvolaní napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f) a písm. h) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.“

Ústavný súd nemohol súhlasiť ani s argumentáciou obsiahnutou vo vyjadrení predsedu okresného súdu k sťažnosti, keď okrem iného uviedol, že *„Zdlhavosť konania vidím v tom, že vo veci rozhodovali piati sudcovia, ktorí potrebujú určitý čas na preštudovanie veci.“*

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb/30/1999 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného súdu porušené, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie finančného zadost'učinenia v sume 15 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázal najmä na to, že *„Prvostupňový súd sa teda podieľa na prieťahoch v konaní a navyše aj na znehodnocovaní nehnuteľnosti a zabraňuje tak nerušenému a kludnému bývaniu sťažovateľa a jeho rodiny, čo je nesmierne stresujúce a v dôsledku toho došlo aj k narušeniu vzťahov v rodine. Nikto sa zrejme nezamyslel nad tým, že slušný človek postaví dom raz za život a venuje tomu všetky svoje financie a úsilie, nechá tam kus života, aby si to potom mohol vo zvyšku svojho života aj užiť a toto sa nedarí sťažovateľovi už celých 12 rokov, čo je veľmi dlhá doba vzhľadom na vek sťažovateľa a aj dĺžku života a pritom treba mať na zreteli, že sa na takto vzniknutej situácii nijakým spôsobom podieľal.“*

Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadost'učinenia. Pri určení finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 4 Cb/30/1999 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 5 000 € za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania s'ťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátkou Mgr. V. L. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní úhrady trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2010, ktorá bola 741 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie s'ťažnosti a jej podanie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 247 € (za dva úkony právnej služby) a 2 x 7,41 € režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Úhrada bola priznaná v celkovej sume 261,82 €.

Pri výpočte trov konania ústavný súd vychádzal z toho, že predmetom konania pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy sú základné práva a slobody, porušenie ktorých s'ťažovateľ namieta, a tieto v zásade nie sú oceníteľné peniazmi (napr. III. ÚS 12/06, III. ÚS 125/06). Z toho dôvodu nemohol ústavný súd akceptovať vyčíslenie trov konania predložené právnu zástupkyňou s'ťažovateľa.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne s'ťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2011